



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/97/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

329/2012. (IX. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ képviselője, dr. Gy. G. ügyvéd útján 2012. február 8-án előterjesztett panasz alapján indult eljárásban a 2012. szeptember 26-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szervek – a Terrorelhárítási Központ (a továbbiakban: TEK), valamint az Országos Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. február 8-án jogi képviselője útján terjesztette elő beadványát, a vele szemben fogantató rendőri intézkedéseket és alkalmazott kényszerítő eszközöket sérelmezve.

A panaszost 2012. február 1-jén lakóhelyéről állították elő a TEK rendőrei, mert egy Törökország által kiadott nemzetközi elfogatóparancs alapján kiadatási eljárás indult vele szemben.

A panaszos szerint a délelőtti órákban összesen nagyjából 50-60 rendőr jelent meg lakásánál (illetve abban az épületben, ahol a lakása található), ahol egyedül tartózkodott. A TEK

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

maszkos-akcióruhás rendőreinek dörömbölésére a panaszos a lakásajtót kinyitotta. A panaszos semmiféle ellenállást nem tanúsított, kezét felemelte – ezt követően mégis megbilincselték. A rendőrök az intézkedés közben folyamatosan fegyverekről érdeklődtek durva hangnemben (a nemzetközi elfogatóparancs alapját löfegyverrel való visszaéléssel kapcsolatos bűncselekmény képezi). A panaszos a rendőrök kérdéseire elmondta, hogy nem tart semmilyen fegyvert.

Az álló helyzetben történt bilincselés közben a panaszos kezét durván hátrafeszítették, és „egy szál pólóban” kezdték meg a lakásból történő lekísérését. A lépcsőházban, a lépcső tetején álló, kezét tarkóján tartó panaszos alól egy ismeretlen rendőr kirúgta lábait, amelyből kifolyólag a panaszos arccal a lépcsőkre zuhant. Az esés következtében a panaszos hasa környékén 8 napon belül gyógyuló, csíkszerű sérüléseket szenvedett. A panaszos ugyanezen rendőrtől korábban számon kérte a durva bánásmódot, mire a rendőr annyit közölt, hogy „ezért kapja a pénzét”.

A panaszos sérüléseiről a Gyorskocsi utcai fogdán történt orvosi befogadása során nyilatkozott, amelyeket tudomása szerint láttelezték is. A láttelezést végző orvos a panaszos szerint megkérdezte, hogy a sérüléseit a fogdán szolgálatot teljesítő rendőröktől szerezte-e – erre a panaszos nemmel válaszolt, de kifejtette, hogy sérüléseit az előállítása során eljáró rendőröktől szenvedte el.

A panaszos felesége a lakásba nem sokkal az intézkedést követően hazaérve tapasztalta, hogy a hálósobájukban található ágy össze van törve, az egyik beltéri ajtó is sérült, a szekrényeket pedig átkutatták. A panaszos feleségének hazaérkezésekor még rendőrök tartózkodtak a lakásban. A panaszos elfogásáról tudomása és észlelése szerint videofelvétel készült.

A panaszost a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) IX. Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő, ahol az oda érkező jogi képviselőtől (akinek személye azonos a panaszos nevében a Testület előtt eljáró jogi képviselővel) a rendőrök megtagadták a személyes konzultáció lehetőségét, és hosszas vita után csak az ügyeletes tiszt íratta alá a védelemre szóló meghatalmazást – a védő az ügyfelével személyesen nem találkozhatott. Ezt követően az aznap délutáni-esti órákban a panaszost átszállították a Gyorskocsi utcai fogdába.

A panaszos ideiglenes kiadatási letartóztatására vonatkozó tárgyalásra 2012. február 2-án került sor, ahol a bíróság a panaszos kiadatását menekült státuszára hivatkozva jogerősen megtagadta, és az őrizetet megszüntette. A NEBEK jelenlévő képviselője szerint a panaszos menekült státuszáról aznap, minden valószínűség szerint a védő által megküldött iratokból értesültek.

A panaszos szabadítását követően, lakására visszatérve azt tapasztalta, hogy a lakóközösség körében az addigi jó hírneve sérelmet szenvedett, mert a nagy létszámú rendőri erőt felhasználó akció több lakó figyelmét felkeltette, és emiatt a panaszossal való kapcsolatuk megromlott (pl.: nem köszönnek neki).

A panaszos képviselője útján kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az előállítása során sérelmére esetlegesen megvalósult bűncselekményekkel kapcsolatban nem kíván büntetőeljárást indítani, és kérte a Testületet, hogy a panaszban foglaltakat ne értékelje egyúttal feljelentésként is.

A panaszos beadványában hivatkozik a Rendőrségről szóló 1994. évi XXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 2. § (1) bekezdésére, amely szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”. A beadvány idézi az Rtv. 15. § (1) bekezdését, amely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A panaszbeadványban kifejtettek szerint, bár a rendőrségnek kötelessége volt a bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nbj.) alapján a panaszos kiadatási őrizetbe vétele – és ennek érdekében elfogása és előállítása – azt a panaszos alapvető jogait arányos mértékben érintve foganatosíthatta volna. A panaszbeadvány szerint a rendőrségnek tekintetbe kellett volna vennie, hogy elismert menekültől van szó, akinek esetében – mivel származási országa kéri kiadatását – eleve nem adottak a kiadatás feltételei.

A panaszos álláspontja szerint a kiadatás kapcsán eljáró, és a TEK által foganatosított előállítást minden bizonnyal elrendelő NEBEK-nek a kiadatási eljárás kezdetén, az őrizet és az ezt biztosító előállítás foganatosításának megkezdését megelőzően meg kellett volna győződnie a nyilvántartásokban (központi személyi adat-nyilvántartó és/vagy idegenrendészeti nyilvántartás) a panaszos státuszáról. A panaszbeadvány utal rá, hogy a panaszost lakóhelyéről állították elő, tehát legalábbis a lakóhely tekintetében, a rendőrség valószínűleg megvizsgálta a központi személyi adat- és lakcím-nyilvántartási adatbázist.

A panaszbeadvány szerint a panaszos státusza nem csak az ügy végkimenetele szempontjából releváns (azaz, hogy olyan személlyel szemben kezdték meg a kiadatási eljárást, akire nézve nyilvánvalóan nem álltak fenn a kiadatás feltételei), hanem az előállítás megszervezése kapcsán is. Ennek indoka, hogy egy egyébként elismert menekült, aki származási országának nem adható ki, jóval kisebb biztonsági kockázatot jelent, mint pl. egy illegálisan Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgár. A panaszos álláspontja szerint – mivel kifejezetten a származási ország kezdeményezte kiadatását – felmerülhet az is, hogy az elfogatóparancs kibocsátásának alapját képviselő bűncselekmény valójában politikai jellegű.

Az intézkedés során a rendőrség úgy alkalmazott nagyszabású erőket, hogy ezáltal felkeltették a lakóközösség figyelmét, és így az utóbb szükségtelennek bizonyult eljárás súlyosan negatív módon érintette a panaszos lakóközösségbeli megítélését. Ezáltal az intézkedő rendőrök megsértették a panaszos jó hírnévhez fűződő jogát.

A panaszos jogi képviselője szükségesnek látta hangsúlyozni, hogy sem a nyilvántartások ellenőrzésének elmaradása, sem pedig az őrizet elrendelése vagy az előállítás foganatosítása kapcsán nem áll rendelkezésre hatékony jogorvoslati lehetőség.

A jogi képviselő úgy véli, hogy az Rtv. 39. § (1) bekezdés j) pontja szerint a rendőrség akkor intézkedhet magánlakásban, ha az előállítás törvényben meghatározott egyéb okból szükséges. Érvelése szerint ebből, az Rtv. 15. § (1) bekezdésében rögzített arányossági klauzulával egybevetve az következik, hogy a magánlakásban való intézkedés a panaszos esetében csak az előállítás érdekében, és csak az ahhoz feltétlenül szükséges módon és ideig lett volna foganatosítható. Tekintettel arra, hogy a rendőrök a panaszos megbilincselését és lakásból történt eltávolítását követően is folytatták a lakás átkutatását, a beadvány szerint ez semmiképpen sem kapcsolódhat a panaszos előállításához.

A beadványban foglaltak szerint, amennyiben a lakás átkutatása a nemzetközi elfogatóparancs alapját képező bűncselekményre tekintettel történt, az sem alapozza meg önmagában, további adatok nélkül a bűncselekmény elkövetésének még egyszerű gyanúját sem – ugyanakkor még ebben az esetben is csak a feltételezett elkövető elfogására ad lehetőséget az Rtv., nem pedig a lakás átkutatására. A jogi képviselő tájékoztatta a Testületet, hogy arra az esetre, ha a magánlakásban intézkedés házkutatásnak minősülne, ügyfelével panaszt nyújtottak be az illetékes ügyészséghez.

A panaszbeadvány kitér a hálósobabútorban történt indokolatlan károkozás kérdésére: eszerint az ágy megrongálása nem hozható összefüggésbe jogszerű rendőri intézkedéssel vagy kényszerítő eszköz-alkalmazással. Mivel a panaszos már a lakás ajtajában állva megadta magát és semmilyen ellenállást nem tanúsított, nem merülhet fel, hogy aktív ellenállásának leküzdése érdekében került sor a rongálásra. A panaszos úgy véli, még ha jogszerűen kerestek is valamit a rendőrök a lakásban, nem volt elengedhetetlenül szükséges a károkozás.

A panaszbeadvány a bilincselést illetően utal az Rtv. 16. § (1) bekezdésére, valamint az Rtv. 48. §-ára, és megállapítja, hogy egy olyan törvényben nevesített indok sem állt fenn, melynek alapján a panaszossal szemben bilincs alkalmazásának lett volna helye – a ruházataátvizsgálást követően a panaszos saját, vagy mások testi épségének veszélyeztetésére alkalmas tárgy nem került elő. A panaszbeadvány megállapításai szerint a panaszosra vonatkozó biztonsági kockázatot annak teljességében csak az összes releváns információ – így a panaszos menekült státusza – ismeretében tudta volna megfelelően értékelni a rendőrség, mivel azonban elmulasztotta az információ beszerzését, szükségképpen helytelenül értékelte az adott helyzetet.

A jogi képviselő szerint külön aggályos volt a panaszos megbilincselésének módja, ugyanis arra álló helyzetben került sor, úgy, hogy a karok hátrafeszítése fájdalmat okozott a panaszosnak. Az érvelés szerint a földre fektetést követő megbilincselés adott helyzetben kevésbé fájdalmas módja lett volna a kényszerítő eszköz alkalmazásának, az intézkedés eredményes befejezését pedig nem veszélyeztette volna. A beadvány tartalmaz célzást arra nézve, hogy a kar hátrafeszítése esetleg szándékos fájdalomokozási célzattal történt.

A panaszos lépcsőn való lelökése a panaszos testi épséghez és emberi méltósághoz fűződő jogát, a védővel való érintkezés megghiúsítása pedig a panaszos védelemhez való jogát sértette. Ennek kifejtésekor a jogi képviselő hivatkozik az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontjára, melynek értelmében a panaszos előállításának megkezdésétől kezdve fogvatartottnak minősült, ettől kezdődően pedig megillette a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXVIII. cikk (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jog. A jogsértés miatt a védő nem tudott meggyőződni arról, hogy egyáltalán ügyfele írta-e alá a meghatalmazást, illetve a panaszos nem tudott védőjével konzultálni, amelyet – ha ellenőrzés mellett is – de lehetővé kellett volna tenni.

A panaszbeadványhoz csatoltan az alábbi mellékleteket juttatta el a jogi képviselő a Testület részére.

- a) A panaszos által aláírásával hitelesített, a jogi képviselő képviseleti jogosultságát igazoló, 2012. február 7-én kelt ügyvédi meghatalmazást.
- b) 8 db, fekete-fehér, nyomtatott fényképfelvételt, amelyek egyikén egy bezúzott ajtó, a fennmaradó képeken pedig a panaszos megrongált ágya látható, különböző szögekből.

2)

a) 2012. február 28-án a panaszos jogi képviselője, beadványának kiegészítéseként csatolta az F.-i Törvényszék 2012. február 2-án kelt végzését, melyben a bíróság megállapította, hogy a 2012. február 1. napján 9 óra 55 perctől őrizetben lévő panaszos vonatkozásában a kiadatás feltételei nem állnak fenn.

A végzés indokolása szerint a panaszossal szemben az I.-beli Bíróság 2010. szeptember 23-án bocsátott ki nemzetközi elfogatóparancsot azon 4 év 2 hónap szabadságvesztés büntetés végrehajtása végett, amelyet az I.-beli Elsőfokú Büntető Bíróság szabott ki a panaszosra 2005. június 8-án. Az elfogatóparancsban ismertetett tényállás szerint 2001. január 7-én az S. városi rendőri egység művelete során 2 db engedély nélkül tartott kalasnyikovot talált és foglalt le a panaszos házában, melyekről megállapítást nyert, hogy a Törökországban érvényben lévő fegyvertörvény megsértése miatt tiltott fegyvernek minősülnek.

A bíróság érvelése szerint az Nbj. 14. § (1) bekezdése értelmében meg kell tagadni a menekült kiadását, kivéve, ha azt a menedékjogról szóló törvényben meghatározott biztonságos harmadik ország kéri. A 14. § (2) bekezdése szerint a menedékes, a befogadott, valamint a menekültkénti, illetőleg menedékeskénti elismerését kérő külföldi annak az államnak, ahonnan elmenekült, nem adható ki. A panaszost a BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Dél- Alföldi Regionális Igazgatóság Menekültügyi Osztálya 106-3-M-11351/6/2001 számú, 2003. szeptember 2-án kelt határozatával menekültként ismerte el. A határozat szerint a panaszos külföldi lakcíme ezt megelőzően Törökországban volt. A bíróság megállapította, hogy az ismertetett körülmények alapján a kiadatás feltételei nem állnak fenn.

A jogi képviselő kiemelendőnek tartja a határozatból, hogy már a nemzetközi elfogatóparancsból is megállapítható volt: a kiadatás alapját egy 2001-ben elkövetett cselekmény, és a panaszos 2005-ben, a török hatóságok általi elítélése képezi. A panaszos jogi képviselője által kifejtettek szerint a hatóságoknak észlelniük kellett volna egyrészt, hogy az elítélés alapját képező – állítólagos – bűncselekmény elkövetési időpontja a menekültkénti elismerést megelőzi, így köze lehet magához az elismeréshez, valamint másrészt azt is, hogy a panaszost távollétében, már menekültkénti elismerését követően ítélték el.

b) Leveléhez csatoltan a jogi képviselő eljuttatta a panaszos halaszthatatlan nyomozati cselekményként fogatosított házkutatással szemben az F.-i Főügyészségnél 2012. február 8-án előterjesztett panaszát. A történet leírásából a már ismertetetteken túlmenően kiderül, hogy a fényképfelvételen látható bezúzott ajtó a fürdőszobához tartozik.

c) Az iratokkal együtt a Testület kézhez kapta a panaszos jogi képviselőjének 2012. február 8-án kelt, a TEK-hez címzett levelét, melyben kérelmet terjesztett elő az intézkedést rögzítő felvétel megőrzése iránt, és a rendőri intézkedéssel összefüggésben egyúttal kártérítési igényt is előterjesztett. A levél feladásának igazolásaképpen a beadványhoz csatoltan megérkezett a postakönyv kivonatának fénymásolata is.

3) 2012. március 2-án a panaszos jogi képviselője újabb levelet juttatott el a Testület részére. Mellékletként csatolta az F.-i Főügyészség átiratát, amely szerint kifejezetten a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 196. §-a alapján előterjesztett panaszt az F.-i Törvényszék sem bírálta el hatáskör hiánya miatt, és ezért azt – bár a magánlakás átkutatásával kapcsolatban terjesztették elő – az őrizetbe vételt fogatosító rendőri szervhez, a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitánysághoz továbbította. A jogi képviselő

megjegyezte, hogy a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságon csak az előállítást követő visszatartást foganatosították, magát az elfogást és előállítást a TEK rendőrei végezték.

A panaszos jogi képviselőjének véleménye szerint egyértelmű, hogy a főügyészség nem tekinti a magánlakás átkutatását a Be. alapján halaszthatatlan nyomozati cselekményként foganatosított házkutatásnak, így a magánlakás átkutatásával kapcsolatban nem áll rendelkezésre speciális jogorvoslati lehetőség. Ebből következően – a jogi képviselő okfejtése szerint – amennyiben a magánlakás átkutatása jelen ügyben nem feleltethető meg az Rtv. V. fejezetében meghatározott egyik rendőri intézkedésnek sem, de speciális, más jogszabály által szabályozott jogorvoslati lehetőség sem áll rendelkezésre, az Rtv. 11. §-ában foglalt rendelkezések alapján tárgya lehet a rendőri eljárás elleni panasznak.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

A) A TEK igazgatója a panaszüggyel összefüggésben 2012. március 7-én kelt levelében az alábbiakról számolt be a TEK Hivatalvezetőjének.

A panaszos elfogására a Nemzeti Nyomozó Iroda Bűnügyi Főosztály Különleges Ügyek Osztálya Célkörözési Alosztály felkérése alapján került sor, a NEBEK 32-313-26843-12 számon folytatott eljárása alapján. Az intézkedés alá vont személy ellen a török hatóságok bocsátottak ki nemzetközi elfogatóparancsot, tekintettel arra, hogy löfegyverrel való visszaélés bűncselekmény elkövetése miatt 4 év 2 hónap letöltendő szabadságvesztésre ítélték. A körözés elrendelése tartalmazta a „FEGYVERES, VESZÉLYES” minősítést.

A panaszos menekültstátuszáról a TEK műveleti egységének nem volt tudomása, az igazgató vélekedése szerint a feladat végrehajtása szempontjából a felkérő szerv által megküldött – átiratban megküldött információk szolgálnak relevanciával. A TEK munkatársai a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság fogdáján sérülés- és panaszmentesen adták át a panaszost.

A TEK igazgatója a panaszossal szemben foganatosított intézkedéssel összefüggésben keletkezett iratok és felvételek másolatait leveléhez csatolta.

1) Egy, az intézkedés foganatosításában résztvevő, a TEK állományába tartozó r. százados 2012. március 6-án kelt jelentésében a következőkről számolt be az intézkedéssel összefüggésben.

A TEK rendőrei az intézkedés napján 9 óra 55 perckor érkeztek a panaszos lakcímére. Előzetes információk alapján arról volt tudomásuk, hogy a panaszos löfegyverrel rendelkezik. Az intézkedés alá vont személyt többször felszólították a lépcsőházból, hogy jöjjön ki a lakásából, de erre csak később volt hajlandó, miután bejáratí aajtáján a rendőrök bedörömböltek. A panaszos a lakást elhagyta, azonban továbbra sem viselkedett együttműködően. A jelentés szerint ez abban nyilvánult meg, hogy nem engedelmeskedett a felszólításoknak, sőt, „szinte azok ellenkezőjét hajtotta végre”. A férfi sem a magyar, sem az angol nyelvű kommunikációs kísérletekre nem reagált. A rendőrök többször felszólították, hogy emelje fel kezeit, álljon meg, forduljon meg és térdeljen le – ehelyett a panaszos a

rendőrökhöz közelített, zsebében turkált és forgolódott, viselkedése pedig egyáltalán nem tűnt együttműködőnek. A panaszos végül a lépcsőre kuporodott. Ezt követően felszólították, hogy feküdjön le, aminek engedelmeskedett, úgy, hogy tenyerével megtámaszkodott a lépcsőkön. A fekvő panaszos bokáit a r. százados fogta meg, és lábait keresztbe téve megkezdte a bilincselést – tehát nem rúgta meg lábbal a panaszos, hanem kézzel húzta ki alóla a lábait, nem az arca ért le először a lépcsőkre, hiszen kezein támaszkodott, és nem állva, hanem hason fekve történt a bilincselés.

A bilincselést és a ruházat elsődleges átvizsgálását követően a panaszos saját élete és testi épsége védelmében két lépcsőfordulóval lejjebb kísérték, ahol megvárták a lakás biztonsági átvizsgálását. A panaszos olyan ruházatot viselt, amelyben a lakásból kilépett, a lépcsőház pedig fűtve volt. A várakozás közben a r. százados a protokollhoz tartozó kérdéseket tett fel a panaszosnak – afelől érdeklődött, hogy van-e valaki a lakásban, és tart-e fegyvert otthonában. A százados kérdéseire a panaszos kérdésekkel felelt, és továbbra sem volt együttműködő. Erélyesebb hangvételű ismételt kérdéseire értetlenkedve és kötekedve válaszolt, és folytatta a „verbális ellenállást”, majd tegeződve megkérdezte a r. százados, hogy miért csinálja ezt. A r. százados a panaszos ezen kérdésére válaszolta, hogy ezért kapja a fizetését. A r. százados jelentésében kiemelte, hogy adott szövegkörnyezetben válasza semmiféleképpen sem volt kapcsolatba hozható agresszióval, vagy sérülésokozással. A lakás biztonsági átvizsgálását követően a panaszoszt felöltöztették – a r. százados adott rá cipőt, pulóvert és kabátot. A panaszoszt megkérdezték, hogy elegendő-e a ráadott ruhamennyiség, amire igennel felelt. Ezt követően a panaszoszt a gépjárművekhez kísérték, ahol a lehető leggyorsabban beültették a lesötétített autóba, hogy ne lássák őt a járókelők.

Az utazás során a r. százados többször is megkérdezte a panaszosztól, hogy jól van-e. Felvilágosította, hogy ha problémáját jelzi, találnak majd rá megoldást, azonban a panaszos semmilyen sérelemről nem számolt be. A BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságon való átadásakor a panaszoszt esetleges sérüléseiről és panaszáról nyilatkoztatták, azonban ő mindkét kérdésre nemmel válaszolt. Jelentésében a r. százados külön kiemelte, hogy a nyilatkozatot videón rögzítették. A hasán keletkezett bőrpírt a panaszos csak akkor érzékelte, amikor pólóját levetették vele, hogy a TEK orvosa megvizsgálhassa az esetleges egészségügyi problémák feltárása érdekében. Ekkor a panaszos a r. századostól kérdezte meg, hogy mi az, amire ő azt felelte, hogy valószínűleg a lépcső éle nyomhatta meg, míg ő azon feküdt. Ezen feltételezéssel a panaszos egyetértett, és mivel fájdalmat nem érzett, különösebb jelentőséget sem tulajdonított mindennek.

2) 2012. március 6-án az intézkedést irányító r. alezredes is jelentést készített a helyszínen történekről. A r. alezredes tájékoztatása szerint a panaszossal szemben elfogásra és előállításra került sor az Rtv. 33. § (1) bekezdésének b) pontja alapján, az ellene kiadott nemzetközi elfogatóparancsra való tekintettel. Az elfogás végrehajtására a NEBEK 32-313-26843-12 számú eljárása alapján került sor, a Nemzeti Nyomozó Iroda Bűnügyi Főosztály Különleges Ügyek Osztálya Célkörözési Alosztály felkérésére. Az alosztályt a helyszínen egy r. őrnagy képviselte. A r. alezredes a panaszos menekültstátuszáról a jelentés megtételének napján, a panasz és az átirat kézhezvételekor értesült.

A r. alezredes beszámolt róla, hogy a panaszoszt 9 óra 55 perckor fogták el, a bilincset pedig 10 óra 30 perckor távolították el róla, amikor a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság fogdján átadták. A r. alezredes elmondta, hogy miután a panaszos átadásáról gondoskodtak, egysége feladata befejeződött, így az ezt követő eseményekről nincs tudomása.

Az intézkedés foganatosításában a TEK Műveleti Igazgatóság Műveleti Főosztály II. Műveleti Osztály I. készütséget ellátó állománya vett részt a r. alezredes irányítása alatt. A 11 fős egységen túlmenően a TEK részéről jelen volt a r. őrnagy rendfokozatú ügyeletes parancsnok, valamint a kérő szerv részéről a helyszínen tartózkodott egy r. őrnagy és további két nyomozó.

A r. alezredes tájékoztatása szerint a TEK-nél riasztás esetén minden alkalommal a teljes készütségi állomány kivonul egy műveleti feladat végrehajtására, és mivel rendszerint löfegyverrel kapcsolatos bűncselekmények elkövetése kapcsán kell intézkedniük, okkal feltételezhető, hogy az elfogandó személy löfegyverrel rendelkezik. Ennek okán indokolt a megfelelő létszám- és tüzerő főlény biztosítása, valamint a speciális feladatot ellátó személyek (pl. mesterlövészek) helyszínre vonultatása is. Jelen esetben a TEK rendelkezésére bocsátott információk szerint a panaszoszt löfegyverrel való visszaélés miatt körözték, így feltételezhető volt, hogy rendelkezik löfegyverrel. A r. alezredes kifejtette, hogy ha ezen feltételezés nem lett volna helytálló, nem is a TEK készütségét riasztották és vezényelték volna ki az elfogás végrehajtására.

Az intézkedés idején a panaszoson kívül nem tartózkodott más személy a lakásban, de ezt csak a lakás személyre történő átvizsgálásának befejezését követően lehetett megállapítani.

Miután a rendőrök a lakás bejáratí ajtáján kopogtak, a panaszos kinyitotta az ajtót, és elhagyta a lakást. A rendőrök felé közelített, azonban a kapott utasításoknak nem engedelmeskedett. Mivel az intézkedő rendőrök előtt ismert volt a férfi külföldi állampolgársága, egy az intézkedés foganatosításában résztvevő r. százados angolul is megpróbált vele kapcsolatba lépni – sikertelenül. Az ezt követően feltett „Magyarul beszél?” kérdésre a férfi igennel felelt, így az újabb utasításokat ismét magyar nyelven kapta. Ezeknek az utasításoknak az intézkedés alá vont személy zömükben eleget tett, azonban lefeküdni továbbra sem volt hajlandó, ezért vele szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszer alkalmaztak, és meg is bilincselték. A bilincselés jogalapját az Rtv. 48. §-ának c) és d) pontja biztosította – tehát szökés megakadályozása és ellenszegülés megtörése érdekében alkalmazták a kényszerítő eszközt, figyelemmel arra a tényre, hogy a panaszossal szemben löfegyverrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt nemzetközi elfogatóparancsot adtak ki. A r. alezredes elmondása szerint a panaszos aktívan nem állt ellen, azonban a kapott utasításokat többszöri felszólítás ellenére sem hajtotta végre. A bilincselés fekvő helyzetben történt, a kezek hátrabilincselésével. A kényszerítő eszközt az elfogás időpontjától, 9 óra 55 perctől, a fogdán történő átadásig, 10 óra 30 percig alkalmazták. A r. alezredes tudomása szerint a zárkában a panaszos már nem viselt bilincset, a TEK különítményének távozásakor a r. százados az elfogáskor alkalmazott bilincset levette a panaszosról, és magával vitte.

A lakás elhagyásakor a férfi mezítláb volt, fehér pólót és hosszú farmernadrágot viselt. Elfogását követően a műveleti területről kivonták, azaz a fűtött lépcsőházban egy emelettel lejjebb kísérték. 5-10 perc elteltével megkapta saját cipőjét, amit fel is vett, valamint kapott egy pulóvert és kabátot, amit a vállára terítettek, mivel kezei össze voltak bilincselve. A r. alezredes tudomása szerint ebben az időszakban a panaszos nem jelezte, hogy fázik, és nem számolt be sem sérülésről, sem arról, hogy rosszul érzi magát.

Az intézkedés hangneme „az ilyen esetben szokásos és elvárt hangos, határozott és erélyes volt”.

A panaszos azon sérelme, hogy lábait egy rendőr kirúgta alóla, a r. alezredes elmondása szerint nem fedi a valóságot. Többszöri felszólítást követően a panaszos végül letérdelt a lépcsőn, de lefeküdni nem volt hajlandó, csak letette a kezét egy magasabban fekvő lépcsőfokra, így négykézláb állva helyezkedett el. Miután ismételt hiába szólították fel arra, hogy feküdjön le, a r. százados kézzel a panaszos mindkét lábát maga felé húzta lefelé, így a férfi a lépcsőn, majd a lépcsőfordulóban hason fekvő pozícióba került. A r. alezredes úgy véli, hogy ha a panaszos valóban arccal a lépcsőre zuhan, az mindenképpen külsérelmi nyomokkal járt volna, a férfi arcán, kezén, karján és felsőtestén azonban semmilyen sérülés nem keletkezett.

A jelentés szerint a panaszos elfogását követően sor került a kérdéses lakás személyre történő átvizsgálására. Tekintettel arra, hogy löfegyverrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt fogták el a panaszost, és a kérő szerv képviselői az elfogást követően házkutatást kívántak foganatosítani, az ő biztonságuk érdekében szükség volt annak kétséget kizáró megállapítására, hogy a lakásban más személyek nem tartózkodnak, akik esetleg veszélyt jelenthetnek a későbbi házkutatás végrehajtóira, amennyiben a lakásban valóban található löfegyver. A lakás átvizsgálására az Rtv. 39. § (1) bekezdésének b) pontja ad jogalapot, amely szerint „a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve (...) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása vagy előállítása céljából...”.

A r. alezredes tudomása szerint az intézkedés során anyagi kár nem keletkezett. A hálószoa átvizsgálása során szükséges volt megemelni az ágykeretet, hogy megállapíthassák, van-e valaki az ágy alatt. Az ágykeret megemelésékor reccsenő hangot hallatott – ezt később egy r. főtörzsőrmester jelentette – azonban amikor a r. alezredes később szemrevételezte az ágyat, nem talált rajta látható sérülést. A lakás személyre történő átvizsgálását követően az ingatlant a kérő szerv képviselőjének adták át, majd a r. alezredes a lakást elhagyta.

Jelentése végén a r. alezredes leszögezte, hogy az elfogást irányító parancsnokként az elfogás és előállítás végrehajtását jogszerűnek és szakszerűnek, a foganatosított intézkedéseket pedig arányosnak tartja – vélekedése szerint azok az elkövető magatartásának, valamint annak a ténynek, hogy löfegyverrel való visszaéléssel gyanúsított, nemzetközi elfogatóparanccsal körözött személy elfogására került sor, megfeleltek.

3) A Testület rendelkezésére állt a r. alezredes 2012. február 27-én készített jelentése is. A r. alezredes az elfogásról készült videofelvételt ellenőrizte, valamint a feladatot végrehajtó beosztottait kikérdezte. A r. alezredes megállapította, hogy a lakás folyosóján, a jobb oldalon található ajtón a lakás átvizsgálása során készült videofelvételen nem látható sérülés, így az ajtón található sérülés nem a lakás átvizsgálása során keletkezett. A r. alezredes a franciaágygal kapcsolatban a korábban ismertetettekkel megegyező módon nyilatkozott jelentésében.

4) Az intézkedés foganatosításában résztvevő r. főtörzsőrmester 2012. február 27-én kelt jelentésében beszámolt róla, hogy a panaszos lakásában található helyiségeket utasítás alapján elsődlegesen személyre vizsgálta át, amit a bútorok átvizsgálása követett, tekintettel arra, hogy a rendelkezésére álló információk szerint fegyverrel rendelkező személy lakott az ingatlanban. A r. főtörzsőrmester által átvizsgált valamennyi helyiségben a bútorokat elmozgatták.

A r. főtörzsőrmester a hálósoba átvizsgálásakor a franciaágy keretét felemelte, amely során az ágykeret reccsenő hangot adott, és feltehetően a csapolásoknál szétesűszott. Látványos törést vagy sérülést az ágyon nem tapasztaltak, azonban a r. főtörzsőrmester megjegyezte, hogy az ágykeret vagy nagyon gyenge anyagból készült, vagy nem szakszerű módon volt összeszerelve, mert egy emelés hatására szenvedett sérülést. A történeteket a r. főtörzsőrmester a művelet-irányító parancsnoknak azonnal jelentette.

5) A r. alezredes 2012. február 1-jén kelt jelentéséből a korábbiakban kifejtettek túlmenően fény derült arra, hogy a II. Műveleti Osztály szolgálatának ellátása alatt 9 óra 24 perckor rendelt el riadót az ügyelet. Az ügyelet telefonos üzenetben adta meg a panaszos lakcímét, azonban semmilyen további információt nem továbbított. A készültség a cím ismeretében, de további utasítás nélkül, 9 óra 30 perckor hagyta el a laktanyát. A r. alezredesnek az ügyeletes parancsnok telefonon adott utasítást a megkülönböztető jelzések használatára, és arra, hogy a megadott cím közelében a jelzések lekapcsolásával parkoljanak le, és várják a további parancsokat. A készültség 9 óra 40 perc körüli időben érkezett a helyszín közelébe. 9 óra 50 perckor az ügyeletes parancsnok utasítást adott a kivonult készültség teljes állományának, hogy a lépcsőház kapujához vonuljon fel, majd rövid eligazítást követően a készültség elfoglalta helyét a negyedik emeleten és megkezdte a panaszos elfogásának végrehajtását. Az I. készültség a feladat befejezése, valamint a szükséges adminisztráció elvégzése után 11 óra 25 perc körül érkezett vissza a laktanyába.

6) A TEK Műveleti Igazgatóság Műveleti Főosztály II. Műveleti Osztály r. századosa 2012. február 1-jén is készített jelentést a panaszos elfogásáról. A jelentés szerint az elfogást és előállítását az Rtv. 33. § (1) bekezdésének b) pontja alapján fogatosították. Az előállított személlyel szemben testi kényszerszert, és bilincset alkalmaztak, szökés, illetve ellenszegülés megakadályozása érdekében. A bilincs alkalmazása 9 óra 55 perctől 10 óra 30 percig tartott, az intézkedés során sérülés nem keletkezett, rendkívüli esemény nem történt. Az elfogott személyt sérülés- és panaszmentes állapotban adták át 10 óra 30 perckor a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság szolgálatban lévő ügyeletes tisztjének.

A jelentéshez kapcsolt parancsnoki vélemény szerint a fogatosított intézkedéssorozat jogszerű és szakszerű volt.

A dokumentum aljára vezetett, az ügyeletes tiszt aláírásával ellátott megjegyzés szerint az ügyeletes tiszt az előállított személyt és a jelentést három példányban átvette. Az előállított személyt sérülés- és panaszmentes állapotban érkezett a rendőrkapitányságra.

7) A TEK Műveleti Igazgatóság Műveleti Főosztály Készenléti Mentő Osztálya az intézkedés napján egészségügyi dokumentációs esetlapot állított ki a panaszos állapotáról. A dokumentum a panaszos személyazonosító adatain túlmenően rögzítette, hogy az intézkedés alá vont személy lakásában történő elfogása során panaszt, illetve sérülést nem említett, további orvosi vizsgálatra nem szorul, és fogdába szállítható. A dokumentumon a panaszost átadó rendőr, az átvevő ügyeletes tiszt, valamint két tanú aláírása szerepel.

Az esetlap tanúsága szerint az intézkedést megelőző héten a panaszosnak hasmenéssel illetve hányással járó megbetegedése volt, azonban tünetei két napja elmúltak – a TEK orvosa a panaszosnak bő folyadékfogyasztást javasolt. A dokumentumon szerepel, hogy a panaszost

bilincselés során lépcsőre fektették, melynek következtében a gyomortáji régióban keresztben nagyjából 20 cm-es bőrpír észlelhető.

8) A panaszos aláírásával ellátott, az intézkedés napján kelt nyilatkozata szerint az intézkedés során egészségügyi panasz, sérülése nem keletkezett.

9) A Testület rendelkezésére állt a Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatójának 2012. február 1-jén kelt, a TEK igazgatójához címzett levele. A levélben foglalt tájékoztatás szerint a Nemzeti Nyomozó Iroda Célkörözési Alosztálya beazonosította és megállapította az elfogandó személy személyazonosságát, valamint tartózkodási helyét. A panaszos tartózkodási helyét a dokumentum tartalmazta. A címhez fűzött tájékoztatás szerint a férfit a NEBEK, mint a körözés irányítója az I-beli Ügyészség által kiadott nemzetközi elfogatóparancs alapján körözi. A levél rögzítette, hogy a NEBEK tájékoztatása szerint a férfi ellen a török hatóságok adtak ki körözést, tekintettel arra, hogy löfegyverrel való visszaélés bűncselekmény elkövetése miatt 4 év 2 hónap letöltendő szabadságvesztésre ítélték. A körözésben a „FEGYVERES, VESZÉLYES” megjelölés szerepel.

A Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatója a fentiek alapján kérte a TEK igazgatóját, hogy a panaszos biztonságos elfogásának végrehajtásáról intézkedni szíveskedjen.

10) A Testület részére megküldött videofelvételen egy rövid részlet látható a panaszos lakásának átvizsgálásából. 00.30 másodpercnél kivehető, ahogyan az akcióruhás rendőrök a panaszos ágyát megfordítják és benéznek alá. Az ágy megemelésakor egy recsenés hallatszik, és valaki – feltehetően az akció parancsnoka – közbeszól, hogy „ne törjétek szét”. Tekintettel arra, hogy az ágy takaróval van leborítva, a felvételen nem látszik, hogy eltört-e az átvizsgálás során.

11) Az előadó testületi tag levélben jelezte a TEK főigazgatója felé, hogy az iratsomag mellékleteként a Testület részére eljuttatott DVD-lemezen mindössze egy darab file található (2012_02_01_belso-ok.mpg) amelynek hossza 1 perc 39 másodperc, a panaszossal szemben fogatosított intézkedés pedig nem található meg rajta. Tekintettel arra, hogy beadványában maga a panaszos is beszámolt róla, hogy észlelése szerint elfogásáról videofelvételt rögzítettek, a megküldött felvétel pedig a panaszos előállítását követően, távollétében, a lakás átvizsgálása alatt készült, a lemezen vélhetően csak az intézkedés napján rögzített felvételek egy része található meg. Az előadó testületi tag utalt rá, hogy 2012. március 6-án kelt jelentésében a r. százados beszámolt róla, hogy a panaszos fogdára történő átadásakor tett nyilatkozatáról külön videofelvétel áll rendelkezésre, amely szintén nem jutott el a Testülethez. A levél kitért rá, hogy 2012. február 8-án, az intézkedést egy héttel követően jogi képviselője útján a panaszos is kérelmet terjesztett elő a felvételek megőrzése érdekében. A panaszügy alapos felderítése érdekében az előadó testületi tag kérte a panaszossal szemben fogatosított intézkedésről készített valamennyi felvétel rendelkezésre bocsátását.

A TEK főigazgatója a Testület megkeresésére mindössze egy mondatban reagált, mely szerint a panaszossal szemben fogatosított rendőri intézkedés kapcsán további videofelvételekkel a TEK technikai okok miatt nem rendelkezik.

B) Tekintettel arra, hogy a panaszos beadványa szerint előállítását követően a rendőrök megtagadták a helyszínre érkező jogi képviselőjével való személyes konzultációt, a Testület a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság álláspontját is várta a történetekkel összefüggésben.

1) A BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője levélben tájékoztatta a BRFK Hivatalának vezetőjét a panaszügy tárgyában rendelkezésére álló információkról. A korábbiakban ismertetetteket megerősítve, a kapitányságvezető úgy nyilatkozott, hogy a panaszost a TEK munkatársai állították elő, mivel ellene a NEBEK elfogatóparancs alapján körözést rendelt el.

A nyilvántartás adatai szerint a panaszos előállítása a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság objektumában 2012. február 1-jén 10 óra 40 perckor vette kezdetét, és 16 óra 25 perckor ért véget. Ezt követően a BRFK II. kerület, Gyorskocsi utcai objektumába kísérték át orvosi vizsgálatra, majd a fogdán helyezték el.

Az előállított személy ruházatára vonatkozó, valamint az előállított személy jogi képviselőjével való érintkezéssel kapcsolatos kérdések vonatkozásában a kapitányvezető jelentés megírására kötelezte az előállító őri feladatokat ellátó r. őrmestert, valamint az ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó r. hadnagyot, azonban az eset óta eltelt időre való tekintettel a megkérdezettek érdemi információval szolgálni nem tudtak.

Az iratokból megállapítható továbbá, hogy az előállított személy kiértesítést nem kért, élelmezéssel történő ellátást nem igényelt, az őrizetbe vétel ellen panasszal nem élt, és a Gyorskocsi utcai objektumban panasz és sérelem nélkül vették át.

Levelében a kapitányságvezető külön kiemelte, hogy a rendőrök elmondásai alapján tudomása van róla, hogy az előállításról a TEK munkatársai kamerafelvételt készítettek. Az esettel kapcsolatban rendelkezésére álló dokumentumok fénymásolatát a kapitányságvezető leveléhez csatolta.

2) Az intézkedés napján ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó r. hadnagy 2012. június 20-án kelt jelentésében úgy nyilatkozott, hogy az eltelt idő miatt a panaszos előállítására, valamint magára az intézkedésre nem emlékszik, mivel 24 órás szolgálatai során átlagosan 20 fő előállítása történik meg. A r. hadnagy elmondta, hogy szolgálatait mindig törvényesen, szakszerűen és jogszerűen látja el, továbbá kijelentette, hogy amennyiben a fenti időpontban a panaszossal kapcsolatban bármilyen jogsértést tapasztal, azonnal intézkedett volna, jelentési kötelezettségét pedig haladéktalanul teljesítette volna előjárói felé. Tekintettel arra, hogy a r. hadnagy a szóban forgó előállításra nem emlékezett, a panaszos ruházatáról sem tudott nyilatkozni. A r. hadnagy arra sem emlékezett, hogy az előállított személy jogi képviselője által adott meghatalmazást ő íratta volna alá az előállított személlyel. A r. hadnagy kijelentette, hogy a panaszban foglaltak miatt nem érzi magát felelősnek.

3) Az intézkedés napján előállító őrként tevékenykedő r. őrmester 2012. június 22-én kelt jelentése a következő információkat tartalmazza. A r. őrmester elmondta, hogy az intézkedés napján a TEK munkatársai az előállító helyiségbe befogadásra, illetve elhelyezésre kísérték be a panaszost. A panaszost a fogdakönyvben 149. sorszámon rögzítették az általa bemondott adatok alapján. A r. őrmester a panaszos előállításakor viselt ruházatára nem emlékezett. Befogadásakor a r. őrmester kérdésére a panaszos rendőri bántalmazást nem panaszolt, a r.

őrmester rajta sérülést nem észlelt, és az előállítóban tartózkodása alatt később sem jelezte, hogy sérülése keletkezett volna. A panaszos egészségügyi ellátást nem kért.

A r. őrmester elmondta, hogy a TEK munkatársai a panaszost az előállító helyiségben orvosi vizsgálatnak vetették alá, amelyet a velük érkezett orvos végzett el. A r. őrmester határozottan úgy emlékezett, hogy a TEK munkatársai a vizsgálatról kamerafelvételt készítettek. A vizsgálatról készített írásos dokumentációt a r. őrmester nem látta.

A r. őrmester emlékei szerint a panaszos a magyar nyelvet nem beszélte folyékonyan, és nem is értette teljes mértékben, ezért a férfival magyar illetve angol nyelven is kommunikált. Az előállító helyiségben a panaszossal az öt előállító rendőrökön, a fogdaóri állomáson, valamint az ellenőrző szolgálatirányító parancsnokon kívül senki sem érintkezett. A történetekkel kapcsolatban a r. őrmester a fentiekén túlmenően másra nem emlékezett.

A fogdakönyv jelentéshez csatolt másolata a kapitányságvezető és a r. őrmester által elmondottakat megerősítette.

4) Az intézkedés napján a panaszos az Rtv. 18. § (1) – (3) bekezdéseiben biztosított, hozzátartozó értesítésével kapcsolatos jog vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy kiértéskést nem kér. A panaszos az Rtv. 25. § (2) bekezdésében megfogalmazott rendelkezéseket, valamint az ORFK 26-326/3/2006. sz. leiratában rögzítetteket illetően, az öt órát meghaladó fogvatartás esetén igénybe vehető étellemezéssel kapcsolatosan kijelentette, hogy a rendőrség által biztosított étellemezéscsomag kiadását nem kéri. A nyilatkozatokat a panaszos aláírásával látta el.

5) 2012. február 2-án kelt levelében az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság NEBEK osztályvezető-helyettese jelezte a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának vezetője részére, hogy a panaszos ügyében az F.-i Törvényszék bírása február 2-án, 14 óra 30 percre tűzte ki a bíróság elé állítás időpontját. A NEBEK osztályvezető-helyettese kérte a panaszos átkísérését a törvényszék épületébe.

6) A kapcsolódó, 2012. február 2-án kelt átkísérési utasítás szerint az átkísérést a panaszos kezeinek előre bilincselésével, két egyenruhás rendőr kíséretében, megerősítve kellett végrehajtani. Az utasítás aljára vezetett megjegyzés szerint a panaszost a bíróságon panasz és sérelem nélkül vették át, a bíróság pedig a terhelt azonnali szabadlábra helyezését rendelte el.

7) Az intézkedés napján a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője a Btk. 263/A § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő, löfegyverrel vagy lőszerral való visszaélés büntetnének megalapozott gyanúja miatt határozatban rendelte el a panaszos őrizetbe vételét. A határozat szerint a Be. 126. § (3) bekezdése értelmében az őrizet időtartama legfeljebb 72 óra hosszúságú lehetett. A Be. 126. § (5) bekezdése értelmében az őrizet kezdő időpontja 2012. február 1., 9 óra 55 perc, és a fogvatartás ideje legkésőbb 2012. február 4-én 9 órakor jár le.

A panaszos 16 óra 20 perckor úgy nyilatkozott, hogy a határozattal szemben panasszal nem él.

A csatolt, bűnügyi őrizetben lévő személy rendőrségi fogdába történő befogadásáról szóló rendelvény a panaszügy szempontjából releváns egyéb új információkat nem tartalmaz.

A kapitányságvezető a panaszos rendőrségi fogdába való befogadását megelőzően elrendelte a panaszos orvosi vizsgálatának elvégzését – ezen dokumentum szintén nem tartalmaz olyan adatot, amelyet a Testület a korábbiakban ne ismertetett volna.

C) A BRFK II. kerület, Gyorskocsi utcai fogdáján a panaszost befogadásakor orvosi vizsgálatnak vetették alá, melynek eredményét orvosi véleményben rögzítették. A vizsgálat időpontjában a panaszosnak egészségére különösebb panasza nem volt. A vizsgálatot végző orvos szegycsontja alatt haránt irányú vonalas bőrpírt észlelt. A sérülés kapcsán a panaszos úgy nyilatkozott, hogy elfogása során keletkezett. A panaszos fájdalmat nem érzett, további orvosi vizsgálatot pedig rákérdezésre sem tartott szükségesnek. Az orvos külön rögzítette, hogy a férfi rendőri bántalmazást nem panaszolt, egészségügyi állapota alapján kialakított véleménye szerint pedig rendőrségi fogdán elhelyezhető volt.

D) Az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság NEBEK igazgatója a következőkről számolt be az ORFK Ellenőrzési Szolgálatvezetőjének.

2011. december 27-én az INTERPOL Török Nemzeti Iroda megkeresést küldött az INTERPOL tagállamai részére a panaszos körözésének elrendelésére. A férfival szemben 4 év 2 hónap szabadságvesztést szabtak ki az általa 2001. január 7-én elkövetett, lőfegyverrel való visszaélés bűncselekmény miatt. A török társiroda a körözéskérésben külön felhívta az irodák figyelmét arra, hogy a körözött személy fegyveres, és szökésétől tartani lehet, valamint megemlítették B. várost, mint lehetséges feltalálási helyet. A körözéshez nem mellékeltek azonosítási anyagot.

A belföldi körözés elrendelése előtt a panaszost külföldi állampolgárként az idegenrendészeti nyilvántartásban és a netzsaru rendszerben ellenőrizték. A férfi az idegenrendészeti nyilvántartásban az alábbiak szerint szerepelt: „Ki- és Beutazás Szabályait megszegte, vagy azt megkísérelte”. A nyilvántartás tartalmát az igazgatóság által használt ügyviteli rendszer rögzítette. 2003. augusztus 5-én a BÁH Dél-alföldi RIG Szeged idegenrendészeti kiutasítását rendelte el kitoloncolással, melyet még aznap fel is függesztettek, és 2003. szeptember 5-én a határozatot visszavonták, az idegenrendészeti őrizetet pedig megszüntették.

További adatok az idegenrendészeti nyilvántartásban nem voltak elérhetőek, a netzsaru ellenőrzése pedig negatív eredménnyel zárult. A férfi az ASF nemzetközi körözési rendszerben szerepelt. Fentiek alapján a panaszos belföldi körözését 2011. január 13-án elrendelték.

2012. január 15-én a török társiroda sürgős megkeresésben kérte a körözött személy kiadatását, és két magyarországi lakcímet közölt, melyeket elfogása érdekében 2012. január 20-án megküldtek a Nemzeti Nyomozó Iroda Célkörözési Alosztályának, valamennyi rendelkezésre álló információval együtt. A dokumentumban felhívták a Nyomozó Iroda figyelmét arra, hogy a körözött személy veszélyes, és lehet, hogy fegyveres, azonosítási anyaga pedig nem áll rendelkezésre.

2012. február 1-jén a NEBEK telefonon kapott értesítést a körözött személy elfogásáról, azzal, hogy az őrizetbe vételi határozatot később küldik meg. A központ a másnapi bíróság elé állítás megszervezését megkezdte. Az esti órákban érkezett a Magyar Helsinki Bizottság levele, melyben közölték, hogy a körözött személy elismert menekült, és csatolták a BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal vonatkozó határozatát. A NEBEK elsőként ezen határozatból értesült a panaszos menekültstátuszáról. Az igazgató kiemelte, hogy az őrizetbe vételi határozattal szemben a panaszos menekültstátusza ellenére sem élt panasszal.

2012. február 2-án, a Magyar Helsinki Bizottság levelének kézhezvételét követően az ügy súlyosságára és sürgősségére tekintettel telefonon azonnal megerősítést kértek a BÁH Menekültügyi Osztályától, ahol visszaigazolták, hogy az elfogott személy elismert menekült. A telefonhívás napján a NEBEK értesítést küldött az F.-i Törvényszék, az F.-i Főügyészség, valamint a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium felé, melyhez a Helsinki Bizottság levelét is csatolták. A körözéskérésről a BÁH Menekültügyi Osztályának értesítése is megtörtént, tájékoztatásuk, valamint a menekültstátusz esetleges felülvizsgálata céljából. 2012. február 2-án az F.-i Törvényszék végzésében megállapította, hogy a kiadatás feltételei nem állnak fenn, ezért a panaszos belföldi körözését még aznap haladéktalanul visszavonták.

III.

A panaszos sérelmei kapcsán a Testületnek elsőként saját hatáskörét kellett vizsgálnia.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

i) A panaszbeadványban kifejtettek szerint a kiadatás kapcsán eljáró ORFK NEBEK-nek a kiadatási eljárás kezdetén, az őrizet és azt ezt biztosító előállítás foganatosításának megkezdését megelőzően meg kellett volna győződnie a nyilvántartásokban a panaszos menekültstátuszáról. A panaszos jogi képviselőjének érvelése szerint a panaszos menekültstátusza nem csupán abból a szempontból bír jelentőséggel, hogy olyan személlyel szemben kezdték meg a kiadatási eljárást, akire nézve nem álltak fenn a kiadatás előfeltételei, hanem az előállítás megszervezése kapcsán is. A jogi képviselő szerint egy elismert menekült, aki származási országának nem adható ki, jóval kisebb biztonsági kockázatot jelent – azon túlmenően, hogy felmerül az elfogatóparancs kibocsátásának esetleges politikai indítéka.

Tekintettel arra, hogy a körözés, illetve az elfogatóparancs kibocsátására a Be. rendelkezései irányadóak, a Testület úgy foglalt állást, hogy nincs lehetősége vizsgálni a panaszos ezen kérdéskörrel kapcsolatos sérelmeit. A Testület ehelyütt hívja fel rá a figyelmet, hogy a Be. vonatkozó 73. §-ának (9) bekezdésében a jogorvoslat kérdését egyértelműen rendezi, mivel a körözés elrendeléséről, valamint az elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozattal szemben a jogorvoslat lehetőségét kategorikusan kizárja.

Azt ugyanakkor, hogy a panaszos ellen az elfogás időpontjában volt-e kiadva elfogatóparancs, amely az intézkedés alapjául szolgálhatott, jogosult és egyúttal köteles megvizsgálni annak megállapítására, hogy az elfogás és előállítás intézkedés végrehajtására megfelelő felhatalmazás birtokában került-e sor.

ii) A panaszos beadványában sérelmezte továbbá, hogy miután a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra előállították, az oda érkező jogi képviselőtől a rendőrök megtagadták a személyes konzultáció lehetőségét, és hosszas vita után csak az ügyeletes tiszt íratta alá a védelemre szóló meghatalmazást, a védő pedig ügyfelével nem találkozhatott személyesen.

Ennek kapcsán a Testület szükségesnek látja megjegyezni, hogy az Rtv. 18. § (1) bekezdése értelmében értékelhetné, hogy a panaszosnak a jogi képviselő értesítésére volt-e lehetősége, azonban a panaszos beadványában nem ezt sérelmezi. Beadványában a panaszos nem vitatja, hogy a jogi képviselő értesítését lehetővé tették számára, hanem egyéb olyan körülményeket sérelmez, amelyek tekintetében – mivel a panaszost lőfegyverrel vagy lőszerral való visszaélés büntettének megalapozott gyanúja miatt őrizetbe vették a rendőrkapitányságon – a Be. rendelkezései irányadóak.

Utalva a fentiekben ismertetett hatásköri rendelkezésekre, a Testület a panaszos védővel való kapcsolattartására vonatkozó sérelmei tekintetében hatáskörének hiányát állapítja meg.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, az abból levezetett testi épséghez és jó hírnévhez való jogát, XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a panaszos elfogására és előállítására a megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában került-e sor.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében „a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”.

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 19. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy ha a kiadni kért személy ismeretlen helyen tartózkodik, az F.-i Törvényszék elrendeli a kiadni kért személy felkutatását. Ha ez az intézkedés sikerre vezet, a rendőrség a kiadni kért személyt őrizetbe veszi, és az F.-i Törvényszék elé állítja

Kétségtelen, hogy körözött személy beazonosítása esetén az eljáró rendőrnek haladéktalan intézkedési kötelezettsége keletkezik, amelynek keretében végre kell hajtania az érintett személy elfogását és előállítását a megfelelő szervhez.

A rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott iratok alapján megállapíthatóvá vált, hogy a panaszossal szemben a törökországi I.-beli Ügyészség nemzetközi elfogatóparancsot adott ki, tehát létezett olyan jogerős határozat, amely a panaszos szabadságának korlátozásához jogalapot teremtett. A nemzetközi elfogatóparancs alapján a panaszos körözése folyamatban volt.

A fentiek alapján aggálytalanul kijelenthető, hogy a panaszos az elfogása idején körözés hatálya alatt állt, ezért elfogását és előállítását megfelelő felhatalmazás birtokában végezték el az intézkedő rendőrök, így annak következtében személyes szabadsághoz való alapvető jogának megsértése nem valósult meg.

Ezzel együtt is azonban, beadványában a panaszos utalt rá, hogy a rendőrségnek tekintetbe kellett volna vennie, hogy személyében egy elismert menekültől van szó, akinek esetében – mivel származási országa kéri kiadatását – eleve nem adottak a kiadatás feltételei, így a foganatosított előállítást minden bizonnyal elrendelő NEBEK-nek a kiadatási eljárás kezdetén, az őrizet és az ezt biztosító előállítás megkezdését megelőzően meg kellett volna győződnie a nyilvántartásokban (központi személyi adat-nyilvántartó és/vagy idegenrendészeti nyilvántartás) a panaszos menekült-státuszáról. A panaszbeadvány szerint a panaszos menekült-státusza az előállítás megszervezése kapcsán is releváns, hiszen egy egyébként elismert menekült, aki származási országának nem adható ki, jóval kisebb biztonsági kockázatot jelent, mint pl. egy illegálisan Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgár.

A személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XIII. törvény 9. § a) pontja a NEBEK feladatává teszi a más állam hatósága által kezdeményezett körözés elrendelését a személy (...) felkutatására irányuló megkeresés alapján. A jogszabály szabályozza a rendőrség körözéssel kapcsolatos tevékenységét, melynek kapcsán 12. §-ának (1) bekezdésében felhatalmazza a körözést végrehajtó szervet, hogy a körözés végrehajtása során az ismeretlen helyen lévő személy (...) felkutatása érdekében adatgyűjtést végezzen. A felhatalmazás kiterjed arra is, hogy a rendőrség a jogszabály által rendszeresített nyilvántartásokból a körözött személy (...) azonosításához, továbbá lehetséges tartózkodási helyének megállapításához szükséges adatokat igényeljen és kezeljen [(12. § (1) h) pont)]. A jogszabály idézett rendelkezése ezt lehetőségként, nem pedig kötelezettséggént rögzíti.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 11. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a nyilvántartás tartalmazza a polgár magyar vagy külföldi állampolgárságát, illetve hontalanságát, magyar állampolgársága megszűnésének tényét (a továbbiakban: állampolgárság), menekült vagy oltalmazott, bevándorolt, letelepedett jogállását, a szabad mozgás és tartózkodás jogával

rendelkező személy esetében a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joggal történő rendelkezés tényét, illetve a 4. § (1) bekezdés c) pontja szerinti külföldön élő polgár esetén a honosítás vagy visszahonosítás tényét.

A jogszabályhoz kapcsolódó, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nytv. Vhr.) a nyilvántartás bizonyos adatai kapcsán értesítési kötelezettséget ír elő a polgárok számára. A rendelet 21. §-ának (1) bekezdése szerint a menekült és oltalmazott az e jogállását elismerő határozat jogerőre emelkedésétől számított öt napon belül köteles a lakóhelye szerinti jegyzőnél a nyilvántartásba vételhez szükséges – okirattal igazolt – személyi- és lakcímadatokat bejelenteni. Az adatok nyilvántartásba vételéről a jegyző hatósági igazolványt ad ki.

A NEBEK igazgatójának levele szerint adott esetben az INTERPOL Török Nemzeti Iroda küldött megkeresést az INTERPOL tagállamai részére a panaszos körözésének elrendelésére. A belföldi körözés elrendelése előtt a panaszost külföldi állampolgárként az idegenrendészeti nyilvántartásban és a netzsaruban ellenőrizték. Az idegenrendészeti nyilvántartás a panaszos menekültstátuszára vonatkozó adatot nem tartalmazott, a netzsaru rendszerben pedig a panaszos nem szerepelt. A fentiek alapján 2011. január 13-án a panaszos belföldi körözését elrendelték. 2012. január 15-én kelt megkeresésében a török társiroda közölte a panaszos két lehetséges magyarországi lakcímét, melyeket a NEBEK a panaszos elfogása érdekében megküldött az NNI Célkörözési Alosztályának. A NEBEK arról a tényről, hogy a panaszos elismert menekült, a Magyar Helsinki Bizottság 2012. február 1-jén kelt leveléből értesült, melyhez a jogi képviselő csatolta a BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal vonatkozó határozatát. A NEBEK igazgatója levelében külön hangsúlyozta, hogy a panaszos az őrizetbe vételét elrendelő határozattal szemben nem élt panasszal. A NEBEK a Helsinki Bizottság levelét kézhez véve haladéktalanul megerősítést kért a BÁH Menekültügyi Osztályától, ahol megerősítették, hogy a panaszos elismert menekült. A körülményekre való tekintettel a NEBEK azonnal értesítette az F.-i Törvényszéket, az F.-i Főügyészséget, valamint a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumot a felmerült új információkról. 2012. február 2-án az F.-i Törvényszék végzésben állapította meg, hogy a kiadatás feltételei nem állak fenn – ennek megfelelően a panaszos belföldi körözését még aznap visszavonták.

Az Nytv. Vhr. idézett 21. §-ának (1) bekezdéséből következik, hogy a panaszos menekültstátuszáról a nyilvántartások abban az esetben rendelkeznek adattal, amennyiben az ezen jogállását elismerő határozat jogerőre emelkedését követően ezt a panaszos a lakóhelye szerint illetékes jegyzőnél bejelenti. A NEBEK tájékoztatása szerint a belföldi körözés elrendelését megelőzően a panaszos adatait a nyilvántartásokban ellenőrizték, azonban azokban nem volt nyoma a panaszos menekültkénti elismerésének. A NEBEK arra is utalt továbbá, hogy a sikertelen adatkérés utólag rekonstruálható, mivel azt az Igazgatóság ügyviteli rendszere rögzítette.

A NEBEK igazgatójának tájékoztatása szerint a panaszos a nyilvántartásokban nem szerepelt, mivel a vonatkozó jogszabályi rendelkezések következtében a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal menekültkénti elismerésről szóló határozatait nem vezetik át hivatalból a vonatkozó adatbázisokba.

A nyilvántartás valószínű hiányosságai mellett a Testület ehelyütt utal arra a tényre, hogy a panaszos az őrizetbe vételének elrendeléséről szóló határozaton aláírásával hitelesítette nyilatkozatát, miszerint az őrizetbe vétel ellen panasszal nem él. A panaszeljárással során olyan

adat, amely szerint a panaszos az intézkedés során jelezte volna a rendőröknek, hogy elismert menekült, nem merült fel.

Tekintettel arra, hogy a kapcsolódó nyilvántartások ellenőrzése megtörtént, azonban a panaszos menekült-státusza – feltehetőleg önhibájára visszavezethető okok miatt – nem szerepelt bennük, a rendőrségnek módja sem volt figyelembe venni a panaszos által hivatkozott tényeket az előállítás elrendelése és annak végrehajtása során a biztonsági kockázat megállapításakor.

2) A panaszos sérelmezi: annak ellenére, hogy ő semmilyen ellenállást nem tanúsított és a rendőrök felszólítására kezeit azonnal felemelte, a rendőrök megbilincseltek. A jogi képviselő érvelése szerint a bilincselés nem volt indokolt, mivel a panaszos maradéktalanul együttműködött a rendőrökkel, ellenállást egyáltalán nem tanúsított, szökésétől pedig a nagyszámú rendőri jelenlétre figyelemmel még elvi szinten sem kellett tartani. A panaszbeadvány szerint a biztonsági kockázatot annak teljességében csak az összes releváns információ, így a panaszos elismert menekülti státusza ismeretében tudta volna megfelelően értékelni a rendőrség.

A panaszos előadta továbbá, hogy a bilincselés alkalmazásának módja az alkalmazás indokától függetlenül is aggályos volt, ugyanis a bilincselésre álló helyzetben került sor, és olyan módon, hogy a kar hátrafesztése fájdalommal járt.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. §-a rendezi, eszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Ezt a szabályt egészítik ki a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában foglalt rendelkezések akként, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincs alkalmazásának szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése tovább részletezi. „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) ki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,

- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A rendelkezésre álló adatok szerint a panaszost 9 óra 55 perckor fogták el, a bilincset pedig 10 óra 30 perckor távolították el róla, amikor a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság fogdáján átadták.

A rendőri jelentésekből a következő információkra derült fény. A bilincs alkalmazása kapcsán a r. százados jelentésében elmondta, hogy a TEK állományának figyelmét kifejezetten felhívták arra a körülményre, hogy a panaszos lőfegyverrel rendelkezik. A panaszos az előzetes felszólításoknak nem engedelmeskedett, és csak akkor jött ki lakásából, mikor ajtaján a rendőrök bekopogtak. A panaszos magatartását a r. százados nem együttműködőként jellemezte. A panaszos a rendőri felszólításoknak nem engedelmeskedett, a rendőrök kommunikációs kísérleteire nem reagált. A r. százados szerint a panaszos „szinte az utasítások ellenkezőjét hajtotta végre”, azonban nem fejtette ki bővebben, mit értett ez alatt. Az intézkedés alá vont személy a rendőrökhöz közelített, zsebeiben turkált és forgolódott, majd a lépcsőre kuporodott. Végül a panaszost a lépcsőre fektették, úgy, hogy tenyerével megtámasztotta magát – tehát a r. százados szerint nem állva, hanem hason fekve történt a bilincselés.

Az intézkedést irányító r. alezredes jelentésében lényegében kollégája előadását erősítette meg. Elmondása szerint a TEK rendelkezésére bocsátott információk szerint a panaszost lőfegyverrel való visszaélés miatt körözték, így feltételezhető volt, hogy rendelkezik lőfegyverrel. A panaszos a rendőrök felé közelített, azonban a kapott utasításoknak nem engedelmeskedett. Mivel az intézkedő rendőrök előtt ismert volt a férfi külföldi állampolgársága, egy az intézkedés foganatosításában résztvevő r. százados angolul is megpróbált vele kapcsolatba lépni, sokáig sikertelenül. Az ezt követően végül feltett „Magyarul beszél?” kérdésre a férfi igennel felelt, így az újabb utasításokat ismét magyar nyelven kapta. Ezeknek az utasításoknak az intézkedés alá vont személy zömökben eleget tett, azonban lefeküdni továbbra sem volt hajlandó, ezért vele szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszer alkalmaztak, és meg is bilincselték. A bilincselés jogalapját az Rtv. 48. §-ának c) és d) pontja biztosította – tehát szökés megakadályozása és ellenszegülés megtörése érdekében alkalmazták a kényszerítő eszközt, figyelemmel arra a tényre, hogy a panaszossal szemben lőfegyverrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt nemzetközi elfogatóparancsot adtak ki. A r. alezredes elmondása szerint a panaszos aktívan nem állt ellen, azonban a kapott utasításokat többszöri felszólítás ellenére sem hajtotta végre. A bilincselés fekvő helyzetben történt, a kezek hátrabilincselésével. A kényszerítő eszközt az elfogás időpontjától, 9 óra 55 perctől, a fogdán történő átadásig, 10 óra 30 percig alkalmazták. A r. alezredes tudomása szerint a zárkában a panaszos már nem viselt bilincset, a TEK különítményének távozásakor a r. százados az elfogáskor alkalmazott bilincset a r. százados levette a panaszosról, és magával vitte.

A Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatójának 2012. február 1-jén kelt, a TEK igazgatójához címzett levelében közölt tájékoztatása szerint a panaszos ellen a török hatóságok adtak ki körözést, tekintettel arra, hogy lőfegyverrel való visszaélés bűncselekmény elkövetése miatt 4 év 2 hónap letöltendő szabadságvesztésre ítélték. A körözésben a „FEGYVERES, VESZÉLYES” megjelölés szerepel.

i) A panaszos beadványát, valamint a rendőrségről érkezett iratokat összevetve a Testület megállapította, hogy a panaszos viselkedését illetően az előadások egymással gyökeres ellentétben állnak. A panaszos a rendőrökkel való tökéletes együttműködéséről számolt be, míg a TEK munkatársai szerint a panaszos nem tett eleget felszólításaiknak. A r. százados jelentésében olyan körülményeket is említett, melyek az Rtv. 48. § c) és d) pontjai alapján a bilincs alkalmazását megalapozhatták volna – elmondása szerint a panaszos a rendőrökhöz közelített, zsebeiben turkált és forgolódott.

Anélkül, hogy a körözés tartalmának helyességét illetően állást foglalna, a Testület szükségesnek tartja kiemelni, hogy a dokumentum a „FEGYVERES, VESZÉLYES” minősítést tartalmazta. Tekintettel arra, hogy a körözésben foglalt információk ellenőrzése nem az intézkedést végrehajtó TEK állományának feladata volt, a Testület álláspontjának kialakításakor figyelembe vette azt a tényt, hogy az intézkedő rendőrök figyelmét kifejezetten felhívták a panaszos veszélyességére, valamint arra, hogy szökésétől tartani lehet. A Nemzeti Nyomozó Iroda hivatalos úton tájékoztatta a TEK igazgatóját arról a tényről, hogy a panaszost lőfegyverrel való visszaélés bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen elítélték, és hangsúlyozta a panaszos biztonságos elfogásának fontosságát.

Értékelve a panaszos magatartása kapcsán felmerült ellentmondásokat, valamint a körözés elrendelésének alapjául szolgáló bűncselekmény súlyát és jellegét, a Testület úgy találta, hogy az Rtv. 48. § b) és c) pontjai megfelelő jogalapot biztosítottak a panaszos megbilincseléséhez. A Testület meggyőződése szerint a panaszos emberi méltósághoz való joga nem szenvedett sérelmet a bilincs alkalmazása miatt.

ii) A bilincs alkalmazásának módjával kapcsolatban a Testület ismételten szükségesnek látja felhívni a figyelmet a rendőri jelentések és a panaszbeadvány tartalma közötti ellentmondásokra.

A panaszos álláspontja szerint a bilincselésre álló helyzetben került sor, úgy, hogy a rendőrök karjait hátrafeszítve jelentős fájdalmat okoztak neki. A jogi képviselő érvelése szerint, ha volt lehetőség olyan bilincselési mód alkalmazására, amely kevésbé fájdalmas, akkor az intézkedő rendőröknek azt a módot kellett volna választaniuk. A panaszbeadvány tartalmaz utalást arra nézve is, hogy a kar hátrafeszítése esetleg szándékos fájdalomokozási céllal is történhetett.

A rendőri jelentések a panaszos állítását határozottan cáfolva arról számolnak be, hogy a bilincselés nem álló, hanem fekvő helyzetben történt. Az intézkedést foganatosító rendőrök szerint a panaszos a négykézláb helyezkedett el a lépcsőkön, majd bokáit kézzel megfogva helyezték fekvő helyzetbe. A bilincselést egy r. százados végezte, aki a panaszos kezeit hátrátéve, lábait egymásra helyezve alkalmazta a kényszerítő eszközt. Sem a r. százados, sem társai nem számoltak be arról, hogy a panaszos kezeit hátra kellett volna feszíteni. Az intézkedést vezető r. alezredes hangsúlyozta, hogy az intézkedés során a panaszos nem számolt be semmilyen sérülésről – ezt alátámasztani látszik, hogy sem az orvosi dokumentációban, sem más, a panaszos által aláírásával ellátott dokumentumban nem szerepel utalás arra nézve, hogy a panaszos karja az intézkedés során meghúzódnak volna.

A fentieket egybevetve, figyelemmel arra a körülményre, hogy az ellentmondások feloldására alkalmas videofelvétel a TEK tájékoztatása szerint technikai okok miatt nem

állt rendelkezésre, a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a bilincselés módja miatt a panaszos testi épséghez való jogának sérelme nem megállapítható.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a lépcsőházban, kezeivel a tarkója mögött állt a lépcső tetején, amikor egy számára ismeretlen rendőr kirúgta alóla lábait. Elmondása szerint ekkor arccal a lépcsőkre zuhant, és hasa környékén 8 napon belül gyógyuló csíkszerű sérüléseket szenvedett. A panaszos jogi képviselőjének a beadványban kifejtett álláspontja szerint a panaszos lépcsőn történt lelökése nyilvánvalóan nem hozható összefüggésbe semmilyen jogszerű rendőri intézkedéssel.

A fentiek kapcsán a Testület utal az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A rendőrségről érkezett iratok tartalmára való tekintettel a Testület hivatkozik az Rtv. 47. §-ára, amelynek felhatalmazása alapján a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Testület rendelkezésére álló rendőri jelentések a panaszbeadványban foglalt megállapításoknak a legteljesebb mértékig ellentmondanak. Az intézkedés foganatosításában résztvevő r. százados hangsúlyozta, hogy lábával egyáltalán nem rúgta meg a panaszost, hanem ahogyan azt a Testület jelen állásfoglalás IV. részének 2) pontjában már ismertette, a lépcsőn négykézláb elhelyezkedő panaszos bokáit kézzel megfogva fektette őt a lépcsőre. A r. százados szerint a mozdulatsor alatt a panaszos mindvégig kezei támaszkodott és nem az arca ért le először a lépcsőkre. A r. százados elmondása szerint a panaszos a hasán keletkezett bőrpírt csak akkor érzékelte, amikor felsőrészét levetették vele, hogy a TEK orvosa megvizsgálhassa. Ekkor a panaszos a r. századostól kérdezte meg, hogy mi az, amire ő azt felelte, hogy valószínűleg a lépcső éle nyomhatta meg, míg ő azon feküdt. Ezen feltételezéssel a panaszos egyetértett, és mivel fájdalmat nem érzett, a r. százados szerint különösebb jelentőséget sem tulajdonított mindennek.

Az intézkedést vezető r. alezredes kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a panaszos állítása nem felel meg a valóságnak. Kollégája elmondását megerősítve a r. alezredes úgy nyilatkozott, hogy a panaszos a r. százados húzó mozdulatára került fekvő helyzetbe a lépcsőn, majd a lépcsőfordulóban. A r. alezredes megjegyezte, hogy ha a panaszos valóban arccal a lépcsőre zuhan, az mindenképpen külsérelmi nyomokkal járt volna.

A Testületnek két olyan orvosi dokumentum állt rendelkezésére, amely a panaszos által elszenvedett sérüléssel foglalkozik: a TEK saját orvosa által az intézkedés napján kiállított egészségügyi dokumentációs esetlap, valamint a BRFK Gyorskocsi utcai fogdáján a panaszos befogadásakor készített orvosi vélemény.

A TEK Műveleti Igazgatóság Műveleti Főosztály Készenléti Mentő Osztály orvosa az esetlapra rávezette, hogy a panaszost bilincselés során lépcsőre fektették, melynek következtében gyomortáji régiójában nagyjából 20 cm-es keresztirányú bőrpír észlelhető. A BRFK II. kerület, Gyorskocsi utcai fogdáján a vizsgálatot végző orvos szintén észlelte, hogy a

panaszos szegycsontja alatt haránt irányú vonalas bőrpír keletkezett. A sérülés kapcsán a panaszos úgy nyilatkozott, hogy elfogása során szerezte. A panaszos fájdalmat nem érzett, további orvosi vizsgálatot pedig rákérdezésre sem tartott szükségesnek. Az orvos külön rögzítette, hogy a férfi rendőri bántalmazást nem panasztolt, egészségügyi állapota alapján kialakított véleménye szerint pedig rendőrségi fogdán elhelyezhető volt.

A rendőrök és a panaszos elmondása abban a tekintetben megegyezik, hogy az intézkedés során a panaszos hasán könnyű sérülést szenvedett. Az ellentmondás az előadások között lényegileg abban mutatkozik meg, hogy a panaszos szerint egy rendőr szándékosan kirúgta alóla lábait, az intézkedő rendőrök viszont azt állítják, hogy a felszólításaiknak nem engedelmeskedő panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak.

Mivel sem az intézkedést rögzítő videofelvétel, sem más olyan bizonyíték, amely a panaszos és a rendőrök elmondása közötti ellentmondást feloldhatta volna, nem állt a Testület rendelkezésére, a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos által sérelmezett esemény megtörtént-e. Tekintettel arra, hogy a rendőrök plauzabilis magyarázattal szolgáltak a panaszos hasán keletkezett, igen enyhe bőrpír létrejöttére, a Testület nem tudott kétséget kizáróan válaszolni arra a kérdésre, hogy a lépcső a földre fektetés természetes velejárójaként, vagy a panaszos által sérelmezett eseménysor hatására hagyott-e nyomot a panaszoson. Mindezekre való tekintettel a Testület a panaszos testi épséghez való alapvető joga tekintetében úgy foglalt állást, hogy annak sérelme nem megállapítható.

4) A panaszbeadvány szerint a panaszos lakásból történő lekísérését „egy szál pólóban” kezdték meg a rendőrök.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Az 18. § (2) bekezdésének első mondata pedig kimondja, hogy a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról.

Az intézkedés foganatosításában résztvevő rendőrök egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy a lépcsőház fűtött volt. A rendőri jelentések a panaszos elmondását tulajdonképpen megerősítve tartalmazzák, hogy a lakás elhagyásakor a panaszos mezítláb volt, fehér pólót és hosszú farmernadrágot viselt. Elfogását követően biztonsági okok miatt egy emelettel lejjebb kísérték, azonban 5-10 perc elteltével megkapta saját cipőjét, amit fel is vett, valamint kapott egy pulóvert és kabátot, amit a vállára terítettek. A r. százados elmondása szerint megkérdezte a panaszostól, hogy elegendő-e a ráadott ruhamennyiség, amire igennel felelt.

A Testület megkereste a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságot annak érdekében, hogy információkat szerezzen arról, milyen ruhában érkezett a panaszos a rendőrkapitányságra, azonban sem az ügyeletes tiszt, sem az előállító őr nem emlékezett a panaszos ruházatára.

A rendőri jelentések a panaszos beadványában kifejtett állításával egybecsengenek: a TEK munkatársai a panaszos előállítását valóban úgy kezdték meg, hogy a panaszos rövid ujjú felsőrészt viselt. A rendőri jelentések szerint a panaszos így lépett ki a lakásból – a

későbbiekben lehetőséget biztosítottak számára, hogy az évszaknak megfelelően felöltözzön. A jelentések hangsúlyozták, hogy egy zárt terű, fűtött lépcsőházban kísérték a panaszt mindössze egy emeleten keresztül.

Tekintettel arra, hogy a panaszos beadványában csak azt sérelmezi, milyen ruházatban kezdték meg előállítását a rendőrök, a jelentésekben közölt többletinformációkra való tekintettel a Testületben az a meggyőződés alakult ki, hogy a panaszos öltözete miatt a fűtött lépcsőházban eltöltött rövid idő alatt testi épséghez való alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

5) A panaszos sérelmezte az intézkedő rendőrök durva hangnemét, elmondása szerint egyikük még közölte is vele, hogy „ezért kapja a pénzét”.

A rendőrök magatartása és az általuk alkalmazott hangnem vizsgálatakor az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések említése indokolt. Az Rtv. 2. § (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A rendőri jelentések szerint az intézkedés hangneme az ilyen esetekben szokásos módon határozott és érélyes volt. A r. százados elmondta, hogy a protokollnak megfelelő kérdéseket tett fel a panaszosnak arról, hogy van-e valaki a lakásban, és tart-e fegyvert otthonában. A panaszos a r. százados kérdéseire újabb kérdésekkel felelt, többek között megkérdezte az intézkedő rendőrt, hogy miért csinálja ezt. A r. százados a panaszos ezen kérdésére válaszolta, hogy ezért kapja a fizetését. Jelentésében kiemelte, hogy adott szövegkörnyezetben válasza semmiféleképpen sem volt kapcsolatba hozható agresszióval, vagy sérülésokozással.

A Testület számos állásfoglalásban rögzítette már álláspontját, miszerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, a másik személy emberi méltóságát szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A konkrét esetben a Testület a panaszos és a rendőrök előadásában ellentmondást tapasztalt azzal összefüggésben, hogy milyen tartalommal zajlott le köztük párbeszéd. Ez az ellentét a rendelkezésre álló információk alapján nem volt feloldható, és ebben a tekintetben az eljárás folytatásától sem volt várható más eredmény.

A Testület ezért nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a konkrét esetben a rendőrök megsértették-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, így a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme e tekintetben nem volt megállapítható.

6) A rendőrök a panaszos megbilincselését és lakásból történt eltávolítását követően a lakást átkutatták. A panaszos feleségének hazaérkezésekor még rendőrök tartózkodtak a lakásban. A jogi képviselő feltételezte, hogy a rendőrök az Rtv. 39. § (1) bekezdésének j) pontja alapján intézkedtek az ingatlanban, amely lehetővé teszi, hogy a rendőrség magánlakásban intézkedjen, ha az előállítás törvényben meghatározott egyéb okból szükséges. A jogi

képviselő kifejtette, hogy ebben az esetben magánlakásban való intézkedés csak az előállítás érdekében és csak az előállításhoz feltétlenül szükséges módon és ideig foganatosítható. A jogi képviselő megjegyezte, hogy amennyiben a lakás átkutatása a nemzetközi elfogatóparancs alapját képező bűncselekményre való tekintettel történt, az sem alapozza meg önmagában, további adatok nélkül a bűncselekmény elkövetésének még az egyszerű gyanúját sem, továbbá még ebben az esetben is csak a feltételezett elkövető elfogására ad lehetőséget az Rtv., nem pedig a lakás átkutatására.

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;
- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g)
- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

Az Rtv. 39. §-a szerint tehát a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve az (1) bekezdés a)-j) pontjában felsorolt eseteket.

Az intézkedést vezető r. alezredes jelentésében kitért a magánlakásban foganatosított intézkedés részleteire is. A jelentés szerint, miután a panaszost elfogták, a kérdéses lakást személyre átvizsgálták. Az átvizsgálást a r. alezredes azzal indokolta, hogy mivel lőfegyverrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt fogták el a panaszost, és a kérő szerv képviselői az elfogást követően házkutatást kívántak foganatosítani, az ő biztonságuk érdekében szükség volt annak kétséget kizáró megállapítására, hogy a lakásban más személyek nem tartózkodnak. A r. alezredes kifejtette, hogy amennyiben a panaszos valóban tartott lőfegyvert a lakásban, az ingatlanban esetlegesen tartózkodó egyéb személyek veszélyt jelenthettek a későbbi házkutatás végrehajtóira. A r. alezredes az Rtv. 39. § (1) bekezdésének b) pontját jelölte meg az intézkedés jogalapjaként, amely a rendőrt felhatalmazza, hogy bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása vagy előállítása céljából a magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül is belépjen, illetve behatoljon.

Az átvizsgálás lefolytatásában résztvevő r. főtörzsőrmester jelentésben számolt be arról, hogy a kapott utasításnak megfelelően a lakást elsődlegesen személyre vizsgálta át, majd mivel a rendelkezésére álló információk szerint fegyverrel rendelkező személy lakott az ingatlanban, a bútorokat is átvizsgálta.

A történetek jogszerűségének értékelésekor a Testület ismételten hivatkozik arra a körülményre, hogy a TEK rendőrei annak tudatában intézkedtek a panaszossal szemben, hogy a férfi egy különösen veszélyes bűnöző, aki lakásában fegyvert tart.

Ezen a ponton a Testület szükségesnek látja utalni az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet, vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az eset összes körülményeit figyelembe véve, a Testület úgy találta, hogy a rendőrségről érkezett iratok ésszerű indokkal szolgálnak a rendőrök lakásba való behatolására. A Testület meggyőződése szerint, tekintettel a körözésben foglalt információkra, a rendőrség alappal következtetett arra, hogy a panaszos lakásában lőfegyver van. Amennyiben a körözés adatai utóbb helyesnek bizonyulnak (t. i., hogy a panaszos fegyveres), a lakásban tartózkodó egyéb személyek mind az intézkedő rendőrök, mind a házkutatást foganatosító személyek biztonságát veszélyeztethették volna. Erre figyelemmel, a rendőrök intézkedési kötelezettségük teljesítését mulasztották volna el, ha nem győződnek meg arról, hogy tartózkodnak-e egyéb személyek a lakásban. A Testület a rendőrséggel egyetértve úgy véli, a biztonsági kockázat kizárásához elengedhetetlenül szükséges volt behatolni a panaszos lakásába.

A fentiekben kifejtetteknek megfelelően a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének teljesítése miatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, a magánlakásba való behatolás pedig nem sértette a panaszos tulajdonhoz való jogát.

7) A panaszos sérelmezte, hogy a magánlakásban foganatosított rendőri intézkedés következtében a hálósobában található ágy összetört és a fürdőszoba ajtaja is sérült. Állítása alátámasztására a panaszos 8 darab fekete-fehér fényképfelvételt csatolt, amelyek egyikén egy bezúzott ajtó, a fennmaradó képeken pedig a megrongált ágy látható, különböző szögekből.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület ismételten felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, valamint jelen állásfoglalás IV. rész 5. pontja alatt a hangnem kapcsán az Rtv. hivatkozott rendelkezésével összefüggésben tett megállapításaira.

Ismételten utal továbbá a Testület az Rtv. 17. §-ában rögzített azon rendelkezésre is, miszerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, a (2) bekezdés szerint pedig több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A fenti előírások értelmében a rendőr az intézkedés végrehajtásának módját úgy köteles megválasztani, hogy azzal a panaszos jogait – jelen esetben tulajdonhoz való jogát – a legszükségesebb mértékben korlátozza.

i) Az ágy megrongálódásával kapcsolatban a rendőrség az alábbi információkat hozta a Testület tudomására.

A r. alezredes beszámolt róla, hogy az ágykeretet a hálószoza átvizsgálása során annak érdekében emelték meg, hogy megállapíthassák, van-e valaki az ágy alatt. Az ágykeret megemelésakor reccsenő hangot hallatott, azonban amikor a r. alezredes később szemrevételezte az ágyat, nem talált rajta látható sérülést. A r. főtörzsőrmester, aki az ágyat megemelte, jelentésében említette, hogy az ágykeret reccsent, és feltehetően a csapolásoknál szétcsúszott. A r. főtörzsőrmester utalt rá, hogy az ágykeret vagy nagyon gyenge anyagból készült, vagy nem a szakszerű módon volt összeszerelve.

A panaszos fényképein túlmenően a Testület rendelkezésére állt egy videofelvétel, amelyen az ágy felemelése nyomon követhető volt. A TEK rendőrei a felvételen a panaszos ágyát megfordították, és benéztek alá. Az ágy megemelésakor egy reccsenés hallatszik, és valaki – feltehetően az akció parancsnoka – közbeszól, hogy „ne törjétek szét”.

A videofelvételt megtekintve, a Testület megállapította, hogy a panaszos ágyában az intézkedés során nyilvánvalóan kár keletkezett. A felvételen egyértelműen hallható, ahogyan a bútor reccsen megemelésakor, a károkozás tényét pedig a r. főtörzsőrmester jelentése is megerősíti. Az ágyat a rendőrök nagy erővel és lendülettel, igen határozott mozdulattal emelik meg. A Testület meggyőződése szerint a rendőrök nem a kellő körültekintéssel mozgatták el a szobában forgó bútort, ezt támasztja alá, hogy a mozdulat nagy erejét észelve, az intézkedés vezetője figyelmeztette a rendőröket, hogy ne törjék szét.

A Testület úgy találta, hogy a rendőrök indokolatlanul okoztak kárt a panaszos ágyában, így megállapította, hogy az intézkedés során sérült a panaszos tulajdonhoz való joga.

ii) Az ajtó bezúzásával összefüggésben a rendőrség a panaszos állítását cáfolva mindössze annyit hozott a Testület tudomására, hogy a lakás folyosóján, a jobb oldalon található ajtón a lakás átvizsgálása során készült videofelvételen nem látható sérülés. Az intézkedést irányító r. alezredes álláspontja szerint ebből nyilvánvaló, hogy az ajtóban okozott kár nem a lakás átvizsgálása során keletkezett.

A Testület a panaszbeadványhoz csatolt fényképfelvétel kapcsán szükségesnek látja rögzíteni, hogy azon dátum nem látható, tehát a felvétel készítésének időpontja bizonytalan. A képen az ajtóban okozott kár észlelhető, azonban a fénykép alapján nem egyértelmű, hogy a lakásban pontosan található a fürdőszoba.

A TEK által a Testület rendelkezésére bocsátott, igen rövid videofelvételen nem látszik, hogy a rendőrök a lakás bármely beltéri ajtajában kárt tettek volna, illetve, hogy bármelyik ajtó be volt zúzva, ugyanakkor a Testület vélekedése szerint a felvétel nem alkalmas a rendőrségi álláspont igazolására, mivel a felvételen nem látható az intézkedés teljes terjedelmében.

Tekintettel arra, hogy a r. alezredes jelentése a panaszos állításának ellent mondott, és egyéb olyan bizonyíték, amely ezen ellentmondás feloldására alkalmas lett volna nem állt Testület rendelkezésére, a Testület sem kizárni, sem igazolni nem tudta az ajtó

megrongálását, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelme ezzel összefüggésben nem megállapítható.

8) A panaszos lakására visszatérve azt tapasztalta, hogy a lakóközösség körében addigi jó hírneve sérelmet szenvedett, mert a nagy létszámú rendőri erőt felvonultató akció több lakó figyelmét felkeltette, és emiatt a panaszossal való kapcsolatuk megromlott (pl. nem köszönnek neki). A panaszos beadványában utalt rá, hogy az intézkedés foganatosítása végett nagyjából 50-60 rendőr jelent meg az épületben, ahol lakása található.

A panaszos ezen sérelmével kapcsolatban a r. alezredes elmondta, hogy a panaszost, miután lakását elhagyta, a lehető leggyorsabban beültették a TEK lesötétített gépjárművébe, hogy ne lássák őt a járókelők.

A Testület rendelkezésére álló adatok szerint a panaszos a helyszínre kivonult rendőri erő nagyságát erősen túlbecsülte. A rendőrség által megküldött iratok alapján ténynek tekinthető, hogy az intézkedést a TEK Műveleti Igazgatóság Műveleti Főosztály II. Műveleti Osztály I. készséget ellátó állománya foganatosította, amely 11 fő rendőrből, valamint az intézkedést irányító r. alezredesből állt. Ezen túlmenően a helyszínen a TEK részéről egy ügyeletes parancsnok volt jelen, valamint a NEBEK részéről egy r. őrnagy és további két nyomozó.

A r. alezredes tájékoztatása szerint a TEK-nél riasztás esetén minden alkalommal a teljes készségi állomány kivonul egy műveleti feladat végrehajtására, és mivel rendszerint lőfegyverrel kapcsolatos bűncselekmények elkövetése kapcsán kell intézkedniük, okkal feltételezhető, hogy az elfogandó személy lőfegyverrel rendelkezik. Ennek okán indokolt a megfelelő létszám- és tűzerő fölény biztosítása, valamint a speciális feladatot ellátó személyek (pl. mesterlövészek) helyszínre vonultatása is. Jelen esetben a TEK rendelkezésére bocsátott információk szerint a panaszost lőfegyverrel való visszaélés miatt körözték, így feltételezhető volt, hogy rendelkezik lőfegyverrel.

A Testület vélekedése szerint a panaszos elfogásának szükségszerű és elkerülhetetlen velejárója volt, hogy a panaszos lakóhelyeül szolgáló társasházban rendőrök jelenjenek meg. Az intézkedő rendőrök valós számára, valamint az intézkedés jogszerűségére való tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy noha a panaszost kellemetlenségek érték, jó hírnévhez való jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta.

V.

A Testület az elfogatóparancs kibocsátása, valamint a panaszos védővel való kapcsolattartására vonatkozó sérelmei tekintetében hatáskörének hiányát állapította meg. A panaszos elfogásának és előállításának körülményeit értékelve a Testület megállapította, hogy mivel a panaszos elfogása idején körözés hatálya alatt állt, elfogását és előállítását megfelelő felhatalmazás birtokában végezték el az intézkedő rendőrök, így személyes szabadsághoz való alapvető joga nem sérült az intézkedés során. A Testület úgy találta, hogy az Rtv. 48. § b) és c) pontjai megfelelő jogalapot biztosítottak a panaszos megbilincseléséhez, ezért a panaszos emberi méltósághoz való joga nem szenvedett sérelmet a bilincs alkalmazása miatt, azonban a bilincselés módja kapcsán a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos testi épséghez való jogának sérelme nem megállapítható. A Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban

a kérdésben, hogy a panaszos testi épséghez való alapvető joga sérült-e a testi kényszer alkalmazása során. A panaszos ruházatával kapcsolatban a Testület megállapította, hogy testi épséghez való joga nem szenvedett sérelmet, a hangnem kapcsán pedig a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület vélekedése szerint a rendőrség intézkedési kötelezettségét teljesítette, amikor a panaszos otthonába behatolt, ezért a magánlakásban való intézkedés nem sértette a panaszos tulajdonhoz való jogát. A Testület úgy találta, hogy a rendőrök indokolatlanul okoztak kárt a panaszos ágyában, így a károkozással összefüggésben viszont megállapította, hogy az intézkedés során sérült a panaszos tulajdonhoz való joga. A jogsérelem mértékét a Testület csekély fokúnak ítélte. Egyéb bizonyíték hiányában az ajtó megrongálása tekintetében a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a tulajdonhoz való jog sérelme nem megállapítható. A Testület vélekedése szerint a rendőrség a panaszos jó hírnévhez való jogát jogszerűen korlátozta az intézkedéssel összefüggésben.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a Rendőrség intézkedése során Panaszos alkotmányos alapjogai csekély mértékben sérültek, vagyis a jogsérelem – a vizsgált eset összes körülményeinek figyelembe vételével – nem érte el azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelem megállapító állásfoglalását indokolná, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2012. szeptember 26.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag